

”Sammen bedre på klima” - Et pilotprosjekt i Østfold

LO og NHO har - gjennom Hovedorganisasjonens fellestiltak (HF) – tatt initiativ til et pilotprosjekt som skal redusere klimagassutslipp i utvalgte bedrifter.

Tradisjonen for samarbeid i norske virksomheter har vært en viktig suksessfaktor for bl.a. å fremme godt arbeidsmiljø, lavere sykefravær, likes-

tilling og god arbeidsmiljøopplæring. Partene tror at denne tradisjonen også vil kunne danne et godt grunnlag for et velfungerende partssamarbeid i utval-

gte bedrifter hvor man setter fokus på tiltak for reduksjon av klimagassutslipp i bedriftene.

Partssamarbeid

Dette var utgangspunktet for at LO og NHO gjennom HF besluttet å ta initiativ til igangsetting av et pilotprosjekt i noen bedrifter. Det ble opprettet kontakt med partene i Østfold, som tok på seg ansvaret med å lede en slik satsing. Det er et overordnet mål at

Leder:

– Alle kan bidra med litt!

Pilotprosjektet "Sammen bedre på klima" i Østfold skal bidra til økt fokus på klima og redusert utslipp av klimagasser for de seks deltagende bedriftene. Det gleder oss at alle bedriftene er positive til initiativet, og ser nytten av å være med i et slikt nettverk.

Det er også gledelig å se at mange allerede har miljø på agendaen i bedriften, som en integrert del i de daglige rutinene. Mange har blant annet investert store ressurser i maskiner og utstyr for å kunne produsere med mindre energiforbruk. Samtidig er det verdt å minne om at det er mennesker som oftest styrer prosessene, og eksempelvis er en feilproduksjon både energi- og kostnadsdrivende for bedriften. Det hjelper med andre ord lite å investere i dyre maskiner alene, om det ikke settes i en helhetlig tankegang.

De seks bedriftene som er plukket ut representerer ulike bransjer og ulik verdiskapning. Likevel er det alltid mye å lære av å få et innblikk i hvordan andre aktører løser sine oppgaver knyttet til miljø og klima.

Det er mange gode grunner til å ta klimasituasjonen på alvor for næringslivet. For den enkelte bedrift vil det sannsynligvis kunne bidra til reduserte kostnader gjennom mindre energiforbruk og større utnyttelse av råvarene. Samtidig har man et konkurransefortrinn dersom man kan vise til at produktene er framstilt på en miljøvennlig måte, og ledere vil i fremtiden i større grad bli målt på hvor gjerrig man kan produsere i forhold til CO₂-utslipp.

Miljø- og energiledelse vil med andre ord bli mer og mer viktig i årene framover. Det samme blir tillitsmannsapparatet i arbeidet med å forankre klimatanke i foreningene.

Men først og fremst handler dette om å ta vare på den verden vi lever i, og ikke minst kunne videreføre et sunt og levedyktig samfunn til våre neste generasjoner.

Et viktig element i prosjektet "Sammen bedre på klima", er å skape et bredt engasjement i bedriftene - ned på den enkelte avdeling og den enkelte ansatt. Det vil forhåpentligvis føre til en bevissthet som den enkelte også vil etterleve i sine private omgivelser - og bli en god ambassadør for klimasaken. Det kan gå på enkle forhold som å slå av lyset når rommet står tomt, slå raskt av maskiner som ikke er i bruk, redusere vannforbruk, kildesortering osv.

Det er kanskje lett å mene at "det nytter ikke hva jeg gjør, det monner likevel ingen ting i det store bildet". Her trengs det en holdningsendring, for visst nytter det!

Om alle bidrar med litt, utgjør det i sum en vesentlig reduksjon av klimaskadelige utslipp!

Lykke til - på veien mot en god framtid!

Siri Martinsen
Prosjektmedarbeider LO Østfold

Dagfinn Malnes
Prosjektleder NHO Østfold

KLIMAREGNSKAPETS TIME HAR

Seks bedrifter i Østfold er plukket ut i pilotprosjektet "Sammen bedre på klima". Et prosjekt som skal øke miljøbevisstheten både hos ledere, tillitsvalgte og alle ansatte.

Både NHO Østfold og LO Østfold - som er eiere av prosjektet - har stor tro på at "Sammen bedre på klima" vil få en forankring på alle nivåer i bedriftene, og med det øke bevisstheten rundt temaene klima og miljø. Et engasjement som skal resultere i redusert klimagassutslipp og gode eksempler som skal spres ut til andre bedrifter i Østfold og resten av landet.

De aller fleste bedriftene har gjort små eller store teknologiske investeringer for å redusere bidraget til utslipp av klimagasser. Dette prosjektet vil rette seg mot å skape medarbeiderdrevede innovasjoner, gjennom utstrakt partssamarbeid og bred medvirkning fra ansatte i bedriftene - Ofte er det små, enkle tiltak som en enkeltperson eller en gruppe foreslår som skaper store positive effekter innad i en bedrift. Det er blant annet slike tiltak vi ønsker å dyrke

fram og ivareta. De ansatte sitter på viktig kompetanse for fremtiden, sier NHOs representant og prosjektleder Dagfinn Malnes. Og han påpeker samtidig at det er viktig å synliggjøre de forbedringene som skapes for å øke motivasjonen ytterligere.

Klimagassregnskap

Østfoldforskning skal sette opp klimaregnskap - eller mer riktig: klimagassregnskap - for den enkelte bedrift, tydeliggjøre nåstatus og presentere indikatorer på områder hvor det er forbedringspotensial.

- Det gjøres ved at alle sider av produksjonen blir belyst: hva slags energi det brukes for å fremstille det enkelte produktet, rutiner rundt frakt, kildesortering osv. Det er mange elementer som påvirker slutresultatet, sier Andreas Brekke, forsker ved Østfoldforskning med fore-

byggende miljøvern og virksomhet og næringslivsutvikling som fagområder. Tallene fra målingene omregnes til CO₂-ekvivalenter og danner grunnlag for et klimagassregnskap for den enkelte bedrift.

- For noen vil nok ikke resultatet være overraskende, mens andre nok vil få en a-ha-opplevelse når de får fasiten, mener han.

Øke kunnskapen

Et viktig delmål i prosjektet er å øke kunnskapen om klimagassutslipp hos bedrifter ved å kartlegge hvilke klimagassutslipp som måles og hvilke som ikke måles; og hva som gjøres med måleinformasjonen.

- På bakgrunn av klimagassregnskapet, skal det utvikles verktøy for håndtering av informasjonen om bedriftens klimagassutslipp og forhåpentligvis gjennomføres tiltak

man skal kunne bruke erfaringer og kunnskap fra pilotprosjektet i andre bransjer og/eller bedrifter som ønsker å sette i gang med egne aktiviteter.

partssamarbeid og involvering av flest mulig ansatte i bedriftene er et viktig virkemiddel.

Foregangsregion

Gjennom tiltak i de utvalgte bedrifter og samarbeid i nettverk skal Østfold blir en foregangsregion på å redusere utslipp av klimagasser.

Dette betyr at man skal prøve ut hvordan partene i bedriftene i fellesskap kan jobbe med klima- og

miljøutfordringene, samt spre kunnskap om dette og inspirere andre til handling.

Partene ønsker sterk fokus på hvordan man gjennom samarbeid, bred medvirkning og god dialog i bedriftene, kan sørge for at klimaspørsmål etableres som et permanent tema i virksomhetens samarbeidsfora og samtidig er grunnlag for kontinuerlig samarbeidsfokus.

Redusere klimagassutslipp

Pilotprosjektet "Sammen bedre på klima" har som mål å bidra til reduksjon av klimagassutslipp gjennom tiltak i seks utvalgte pilotbedrifter i Østfold. Aktiviteten skal baseres på interne prosjekter i den enkelte bedrift hvor

Opplag: 3000

Utgitt av: NHO Østfold og LO Østfold

Grafisk og redaksjonell produksjon: Totalmedia

Trykk: HA Trykk Halden

Utgitt på miljøvennlig papir

Mai 2009

Forsidefoto: Østfoldbilder.no/Michael Helgesen

Hva er klimagassregnskap?

Klimaregnskap – eller mer korrekt klimagassregnskap – er en gjennomgang av bedriftens samlede energiforbruk knyttet til daglig drift av virksomheten. Målet er å få en oversikt over klimagassutslipp til en virksomhet målt i CO₂-ekvivalenter.

Gjennom en slik analyse kan virksomheten enklere identifisere tiltak for å redusere energiforbruket og dermed også redusere egne utslipp. Hensikten med karbonindikatorene i rapporten er å måle virksomhetens karbonintensitet i forhold til antall ansatte og verdiskapning, i tillegg til å synliggjøre bedriftens utslippsnivå i forhold til andre aktører.

Regnskapet Østfoldforskning benytter, er basert på en kombinasjon av den internasjonale standarden

Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen) og PAS 2050. Sistnevnte er en spesifisering av hvordan man kan beregne klimagassutslipp for produkter, og har status rett under en nasjonal standard.

GHG-protokollen består av to regnskapsstandarder som forklarer hvordan man kan tallfeste og rapportere klimagassutslipp, og var i 2006 grunnlag for ISO-normen 14064-I. GHG-protokollen baserer sin klimarapportering på tre kategorier av utslipp og mellom direkte og indirekte utslipp.

Rapporteringen tar hensyn til følgende klimagasser: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, HFK og PFK, og er omgjort til CO₂-ekvivalenter.

Andreas Brekke (Østfoldforskning), Siri Martinsen (LO Østfold) og Dagfinn Malnes (NHO Østfold) gleder seg over det store engasjementet som finnes for å bedre klimagassutslippene.

Miljømerker

SVANEMERKET

Produkter med svanemerket har blitt godkjent som lite miljøskadelige innen den aktuelle produktgruppen. Merket stiller krav til produktet ikke bare under produksjon og bruk, men også som avfall. Kravene har blitt strengere ettersom det har blitt flere svanemerker å finne på markedet.

Svanemerket er helt klart det meste kjente av alle miljømerker i Norge.

BLOMSTEN

Blomsten er lik Svanen på mange måter, men dekker hele Europa i stedet for bare Norden. Blomsten stiller også strenge og konkrete krav til produkter og tjenester som ønsker å bruke merket.

BRA MILJÖVAL

Bra miljøval styres av den svenske Naturskyddsföreningen, og regnes av sine egne som verdens tøffeste miljømerke. Stiller krav til miljøbevissthet for luft, skog og sjø, i likhet med både svanemerket og blomsten.

BLÅ ENGEL

Blå engel er Tysklands svar på bra miljøval, og er landets ledende miljømerke. Dette merket er ikke å finne mange steder i Norge.

TCO-MERKET

TCO merkene administreres av svenske TCO development og har datautstyr, mobiltelefoner og kontormøbler som sitt hovedfelt. Merkene stiller krav til blant annet stråling og energiforbruk.

FSC-MERKET

En uavhengig sertifiseringsordning for skogbruk fronten av miljøorganisasjonen Verdens Naturfond (WWF). Merket stiller krav til en kontrollert skogdrift for å unngå avskogning, og for å beskytte lokalbefolkningen. Regnes som den mest troverdige ordningen innen skogdrift.

MSC-MERKET

Et uavhengig miljømerke for fisk og sjømat stiftet av Verdens Naturfond (WWF) og Unilever. Merket garanterer bærekraftige sjøprodukter.

MILJØFYRTÅRN

Norsk sertifiseringsordning for bedrifter og offentlige virksomheter.

KOMMET...!

Fakta klimagasser

Klimagasser er en samlebetegnelse på gasser som påvirker atmosfærens drivhuseffekt.

De viktigste klimagassene er karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O). I tillegg kommer ulike fluorforbindelser.

Den viktigste menneskeskapt klimagassen er CO₂ som i hovedsak stammer fra forbrenning av fossilt brensel.

Utslipp av metan stammer særlig fra husdyrhold og nedbryting av organisk avfall på avfallsfyllinger, mens utslipp av lystgass først og fremst er knyttet til bruk av gjødsel på jordbruksarealer.

I beregninger vektet gassene ut fra hvor stor klimapåvirkning de har, og utslipp angis i CO₂-ekvivalenter.

1 tonn CO₂ = 1 tonn CO₂-ekvivalenter

1 tonn CH₄ = 23 tonn CO₂-ekvivalenter

1 tonn N₂O = 310 tonn CO₂-ekvivalenter

(Kilde: Østfold fylkeskommunes miljøplan)

som reduserer utslippene, sier Brekke. I tillegg skal prosjektet øke kunnskapen innen klima hos ledelse, tillitsvalgte og ansatte og belyse hvordan deres motivasjon, bidrag og medvirkning til bedriftens reduksjon av klimatil-tak virker. Til sist skal det utvikles praktiske verktøy for gode medvirkningsprosesser i forhold til klimagassreduksjon.

Godt mottatt

LO Østfolds prosjektmedarbeider Siri Martinsen forteller at prosjektet er meget godt mottatt av de medvirkende bedriftene. Selv om dagens rutiner og bevissthet rundt klimagassutslipp i egen bedrift utgjør store forskjeller i de ulike bedriftene, opplever hun et bredt engasjement og vilje for å bidra positivt.

– Det er det aller beste utgangspunktet for forbedring, påpeker hun.

Nexans vil gjerne hjelpe til med å sette Østfold på klimakartet. Den mest effektive måten å gjøre dette på, er å forankre det hos de ansatte.

HØYT MILJØFOKUS STARTER NEDENFRA

– Det er viktig for oss er at alle bidrar, sier HMS ingeniør Hilde Kristine Løvrig. Hun er leder i prosjektgruppa som ble opprettet for å jobbe med ”Sammen bedre på klima”.

Her sitter også transport og miljøstasjonansvarlig Pål Seem, klubbleder Olav Jørgenvåg og nestleder i klubben Hans Petter Bærem. De er alle enige om at henvendelsen fra LO og NHO Østfold er et godt tiltak og ikke minst en god anledning til å endre og forbedre interne rutiner i henhold til miljø.

I Nexans Halden er det rundt 600 ansatte og bedriften har døgnkontinuerlig drift. Dermed er det knyttet store utfordringer til hvordan dette skal gjennomføres i praksis.

Kildesortering

Enkelte retningslinjer må følges fra sentralt hold i Nexans Frankrike. Blant annet er det lagt stor vekt på å unngå vannforurensning og oppsamling av avfall som fører til forurensning av grunnvannet. Dette er ikke noe stort problem for Halden-avdelingen.

– Vår produksjon medfører ikke nevneverdig utslipp. Det er blandet avfall som er vår største utfordring, og som vi nå skal ta tak i, opplyser Pål Seem. Han er transportansvarlig og styrer samtidig avfallshåndteringen.

– Det er store praktiske oppgaver som må løses i forkant av dette, men vi ønsker ikke å investere stort i nye løsninger. Ved å forbedre og endre på de rutinene vi allerede har, kan vi spare både tid og penger, mener han.

– Gjennom nettverket ”Sammen bedre på klima” får vi tilgang til mye

kunnskap og erfaring som vi kan benytte. Vi sparer både penger og miljøet. Det blir en vann-vinn-situasjon, påpeker han.

Bevisstgjøring

Dette prosjektet er ikke styrt av ledelsen, men av de fire i prosjektgruppen. De ønsker å representere de ansatte, og bevisstgjøring er stikkordet.

– Vi vil vise de ansatte at vi faktisk kan påvirke ledelsen når det kommer til miljøspørsmål. Det er faktisk vi som jobber på ”gulvet” som vet hvilke løsninger som vil fungere best. Hvis vi kan overbevise hverandre om at miljøet er viktig, kan vi unngå pekefingerholdninger som fører til mindre engasjement, sier Kristine Lovvig.

– Hvis vi kan inspirere hverandre til nye og bedre miljøtiltak, kan vi ta det opp med ledelsen, som da kan velge å imøtekomme ønskene, i stedet for at ledelsen setter ut noen containere med et skriv som sier ”sortér bedre”. Foreløpig er prosjektet i planleggingsfasen, og de satser på å være i gang i løpet av 2010.

Informasjon

– Det er veldig viktig for oss at alt er tilrettelagt og klargjort før vi informerer de ansatte om de nye rutinene, sier Olav Jørgenvåg.

– Det synes vi er et viktig ledd i henhold til motivasjonen og bevisstheten. Hvis vi informerer om nye prosedyrer som skal følges, men som ikke fungerer i praksis, vil det lett skli ut. Forutsetningene må være klare hvis vi ønsker effektivitet. De ansatte må dessuten kurses og læres opp, sier han.

VI VIL VISE DE ANSATTE AT VI FAKTISK KAN PÅVIRKE LEDELSEN NÅR DET KOMMER TIL MILJØSPØRSMÅL. DET ER FAKTISK VI SOM JOBBER PÅ ”GULVET” SOM VET HVILKE LØSNINGER SOM VIL FUNGERE BEST.

VED Å FORBEDRE OG ENDRE PÅ DE RUTINENE VI ALLEREDE HAR, KAN VI SPARE BÅDE TID OG PENGER

Nexans i Halden ønsker å bli enda bedre på miljø og klima.
Foto: Østfoldbilder.no/Michael Helgesen

Hilde Kristine Lovvig, Olav Jørgenvåg og Pål Seem vil forankre de ansatte i miljøspørsmål

FAKTA:

- Med energi som basis for sin utvikling, er Nexans en global aktør innen markedene infrastruktur, industri, bygningsinstallasjon og lokale datanett (LAN).
- Nexans er verdens ledende innen kabelindustrien, og har et omfattende utvalg av kabler og kablingssystemer for å øke industriell produktivitet, forbedre forretningsvirksomhet, fremme sikkerhet og sikre langsiktig nettverkpålitelighet.
- Selskapet har produksjon i 39 land og kommersiell virksomhet over hele verden. Nexans sysselsetter 22 800 mennesker og hadde i 2007 en omsetning på 7,4 mrd euro. Nexans er notert på børsen i Paris.
- Nexans Norway AS er den ledende leverandøren av kraft- og telekabler i Norge, og er blant verdens ledende innen høyspente sjøkabler.
- Selskapet har hovedkontor i Oslo, produksjonsanlegg på Rognan, Namsos, Langhus, Karmøy og Halden.
- Selskapet har ca 1.100 ansatte og er organisert i tre divisjoner: Energi, Tele- og Installasjonskabel og Energinett.

Mye gjøres allerede for miljøet

Nexans i Halden har alltid vært opptatt av å spare miljøet. - Vi har lagt stor vekt på kildesortering av de ulike avfallsproduktene våre. Vi samler opp slik at det fyller hele lass før vi bestiller frakt, sier Pål Semb.

– Ledelsen i Frankrike har uttalt at selv om det er finanskrisen, skal det aldri gå utover HMS-arbeidet. Det samme tar vi sikte på når det kommer til klima. Vi oppfordrer også de ansatte til å sykle eller benytte kollektiv transport eller kjøre sammen. Hvor mange som faktisk utøver dette, vil vi få kartlagt etter at Østfoldforskning har laget et klimaregnskap over bedriften, sier han.

– Utover dette prøver vi å benytte så mange lokale firmaer og underleverandører som mulig. Det sparer både miljø og gir samtidig mye tilbake til lokalsamfunnet.

Er bra på miljø - vil bli bedre!

Driftssjef/teknisk sjef Jostein Lunde har tro på at prosjektet "Sammen bedre på klima" skal gjøre bedriften enda bedre på miljøside.

Jøtul er bevisst på både energibruk og gjenvinning og har miljøsertifiserte produkter. Men ønsker samtidig å bli enda bedre. Deltagelse i "Sammen bedre på klima" er et slikt tiltak på veien, sier driftssjef/teknisk sjef Jostein Lunde.

– Vi er en forholdsvis stor bedrift som tar samsynsansvaret på alvor. Derfor ønsker vi å profilere oss som en miljøbedrift og har iverksatt en rekke tiltak i forhold til det. Vi regner oss som rimelig gode på området, men er samtidig ydmyke i forhold til å bli enda bedre. Vi har vi alltid noe å lære, og det var naturlig for oss å takke ja til å være med i dette prosjektet, sier Lunde.

Han ser spesielt fram til at bedriften skal få forelagt et klimagassregnskap, for på den

måten å få dokumentert status.

– Det kommer stadig nye regler og krav knyttet til miljøet, vi ønsker å være i forkant av dette. Gjennom "Sammen bedre på klima", setter vi oss selv i førersetet og kan tenke alternativt framfor å få krav tredd ned over hodene våre i etterkant, påpeker Jostein Lunde, driftssjef og teknisk sjef hos Jøtul.

Svanemerkede produkter

Mange av Jøtuls produkter er merket med det offisielle miljømerket Svanen.

Svanemerket garanterer at produktene er blant de mest rentbrennende produktene på markedet og at bedriften tar hensyn til miljøet. Det garanterer også at produktene har høy kvalitet.

At et produkt er Svanemerket betyr at det er blant de reneste produkter som finnes på markedet og at du kan fyre med god samvittighet. Ved er en fornybar energikilde, og forbrenningen i en rentbrennende ovn er så effektiv at man ikke bidrar til drivhuseffekten.

Internt og eksternt miljø

Svanen stiller også en rekke krav til produsentene, og det er din garanti for at også produk-

sjonen foregår med fokus på både internt og eksternt miljø. Det er en garanti for at det ikke finnes giftige tungmetaller i overflatebehandlingen, og det er veldig strenge krav til utslippsverdier. Her går miljømerkets krav lengre enn i den nasjonale lovgivningen.

PS: Jøtul har inngått et samarbeide med Norges Naturvernforbund. Jøtul, og Ildstedet-butikkene gir 100 kroner til Naturvernforbundet for hvert kampanjeprodukt som selges i forbindelse med felles aktiviteter. Med ditt valg av vedovn kan du derfor gjøre en dobbel innsats for miljøet.

Miljøhotell i særklasse!

Administrerende direktør André Schreiner kan fortelle at hotellet på Grålum tar miljøet på alvor, og at en rekke tiltak er iverksatt.

Hotellkjeden Choice Hotels Scandinavia AS har pålagt seg selv svært strenge miljøkrav. Det hilser hotelldirektør André Schreiner ved Quality Hotel & Resort Sarpsborg velkommen.

"Choice skal ikke bare være den mest energieffektive hotellkjeden. Den energien vi bruker skal heller ikke tilføre mer CO2 til en allerede proppfull atmosfære. Derfor bruker vi fornybar energi. Hadde vi basert oss på fossil energi, ville Choice sluppet ut nesten 45.000 tonn CO2 årlig", står det beskrevet i handlingsplanene.

Leveregler som for lengst er forankret i det enkelte hotellet, også ved Quality Hotel & Resort Sarpsborg.

Bredt ansvar

Choice Hotels har tatt en beslutning om å ta ansvar for miljøet og et spesielt ansvar for det globale klimaet. Det er et stort fokus på kjedens forbruk av energi, og det arbeides med å miljøsertifisere alle hotellene etter standarden ISO-14001.

Quality på Grålum innehar denne sertifiseringen, hvor det arbeides systematisk etter fem

parametere: Energi, vannforbruk, transport, kjemikalier og avfall.

– Alle målsettinger er brutt ned på hvert enkelt hotell og er forankret i den lokale staben, sier Schreiner. Og nettopp dette fokuset var sentralt i de store ombyggings- og utvidelsesarbeidene hotellet har vært gjennom. Eksempelvis varmes alt av badevann opp av strøm, ikke olje som tidligere. I sum er oljeforbruket redusert med om lag 80 prosent.

Alle er involvert

– Vårt produkt er våre medarbeidere, derfor er alle involvert i slike tiltak. Vi har en rekke tiltak og verktøy som gjør at klimatenkingen er en del av våre daglige rutiner, ikke et prosjekt på toppen av det vi driver med ellers, påpeker hotelldirektør André Schreiner.

DEN JOBBEN VI GJØR FOR MILJØET, ER DET VIKTIGSTE VI KOMMER TIL Å GJØRE DE NESTE 10 ÅRENE

Petter Stordalen - hoteleier

FAKTA:

- Jøtul holder hus på Kråkerøy og produserer og markedsfører støpejernsildsteder med fokus på kvalitet, tidløs design, brukerfordeler og høy grad av sikkerhet. Den lokale bedriften har nær 400 ansatte og er blant de største privateide bedriftene i Fredrikstad kommune.
- Jøtul tilbyr et komplett spekter av både tradisjonelle og moderne ovner og peiser og baserer produktene på gode norske håndverkstradisjoner, høy kvalitet og konsekvent bruk av god design. På den måten skal Jøtul fortsette å være førsteplaset for dagens og morgendagens generasjoner.

FAKTA:

- Choice Hotels Scandinavia AS er Nordens ledende hotellkjede med en årlig omsetning på 5,4 milliarder kroner og 8200 ansatte. Konsernet markedsfører over 150 hoteller under merkenavnene Comfort, Quality, Quality Resort, Clarion Collection og Clarion på det nordiske markedet.
- Quality Hotel & Resort Sarpsborg - Nordens største aktivitets- og konferansehotell – er en del av Choice-kjeden. Alle møterom og fellesareal er nyoppusset og hotellet har en splitter ny kongressal med kapasitet på inntil 1100 personer.

- Viktig med bred forankring

Leif Lundal, leder av Glava-arbeidernes fagforening mener et klimaprojektet er positivt, ikke minst fordi det er basert på bred involvering hos de ansatte.

– Om ikke prosjektet vil gi bedriften så store besparelser gjennom deltagelsen, vil det forhåpentligvis bidra til at alle ansatte får en holdningsendring og bevissthet til klimaet og praktiserer det også hjemme.

På den måten vil det gi mange små besparelser som i sum gir et godt bidrag, sier fagforeningsleder Leif Lundal hos Glava. Han er de ansattes representant i prosjektgruppa hos isolasjonsbedriften i Askim, og påpeker at den brede involveringen er viktig. Og at prosjektet blir forankret helt ned til hver ansatt.

Lundal er glad for initiativet til prosjektet og at Glava er en del av det, og påpeker samtidig at temaet må være like aktuell uansett om det er generelt oppgangs- eller nedgangstider.

– Klimaet er like viktig uansett, sier han.

Nye innspill

Også ledelsen i Glava er begeistret for initiativet, og med isolasjon som hovedprodukt, ligger klima og miljøspørsmålene i bedriftens natur.

Glava innehar dessuten ISO 14001-sertifikat, som viser at bedriftens miljøstyringssystem er blitt målt opp mot en standard for god miljøledelse og er i samsvar med den.

Glava vil gjennomgå alle rutiner for å se etter forbedringspotensialer og vil fokusere spesielt på elforbruk i dette prosjektet, sier Tom Berglind. Bedriften har også etablert en forbrukergruppe gjennom fagforeningen, som skal se på alle de små tiltakene i hverdagen. Som å slå av en maskin raskere, mindre tomgangskjøring osv.

– Vi håper og tror at prosjektet skal gi konkrete forbedringer internt, men også at vi skal få synergier og nye innspill fra andre bedrifter som kanskje tenker annerledes enn oss, sier han.

FAKTA:

- Glava AS er et norsk industriselskap med hovedkontor i Askim, produksjonsanlegg i Askim og Stjørdal, og med sentralkontor i Oslo for markedsføring, salg og kundeservice. Glava har som formål å utvikle, produsere og markedsføre isolasjonsmaterialer og andre varer.
- Hovedproduktet er glassull som er verdens ledende isolasjonsmateriale. Produksjonen i Norge foregår på eksklusiv lisens fra Saint-Gobain Isover, Frankrike.

Mat og miljø hos Stabburet

Stabburet har fokus på miljø gjennom hele verdikjeden. Eksempelvis benyttes det i økende grad telefon- og videokonferanser for å redusere den negative miljøpåvirkningen som kommer fra persontransporter.

Produkter fra Stabburet har i generasjoner vært en del av våre matvaner. Men selskapet påtar seg mer enn å tilby oss god og sunn mat. Miljøhensynet er med gjennom hele verdikjeden og er en naturlig del av forbedringskulturen.

Derfor hilser fabrikk sjef Olav Roaldset prosjektet "Sammen bedre på klima" velkommen, og vil forankre dette i hele organisasjonen etter sommeren. Han kan samtidig betrygge oss med at klima og miljø i høy grad står på agendaen hver eneste dag - året gjennom.

Påvirker miljøet

Stabburets virksomhet påvirker miljøet gjennom hele verdikjeden, fra råvareproduksjon til sluttbrukers håndtering av avfall.

Som en ansvarlig aktør, ønsker Stabburet å drive en langsiktig, sunn og bærekraftig virksomhet, som preges av ansvar for ansatte, samfunn og miljø.

somhet, som preges av ansvar for ansatte, samfunn og miljø.

– For oss er hovedutfordringen kontinuerlig å øke evnen til å holde forbruket av råvarer, vann og energi på et lavt nivå samt forhindre at miljøskader oppstår, sier fabrikk sjefen.

Stabburet legger stor vekt på å møte de miljøkrav som samfunnet, myndighetene, handelen og du som forbruker til enhver tid stiller.

Bedriften skal verne om nærmiljøet, og virksomheten skal ha en positiv innvirkning på lokalsamfunnet.

FAKTA:

- Stabburet skal – som er en del av Orkla Foods Nordic – skal være en ledende matvareleverandør i Norge. Det skal skje gjennom å utvikle sterke merker og produkter som foretrekkes av forbrukere og handelen, være handelens foretrukne leverandør, og ved at produktene skal ha høy kvalitet og tilbys til konkurransedyktige priser.

Best på kildesortering!

Østfold er best på kildesortering i Schenker-konsernet. – Her kildesorteres 97 prosent av avfallet, sier bedriftens miljøkoordinator Reidar Snipsøy.

Schenker tar sitt miljøansvar på alvor, og konsernet har blant annet opprettet sitt eget klimapanel. Et ansvar som i tillegg er fordelt ned på de ulike terminalene og avdelingene.

Miljøkoordinator Reidar Snipsøy er personlig genuint opptatt av klima og miljø, og er overbevist om at mye kan bedres gjennom en bedre tilrettelegging både privat og i bedrifter.

– Har du en egen søppeldunk for plastavfall, vil de fleste gledelig sortere ut plast fra husholdningsavfallet, sier han.

Og nettopp innen området kildesortering, mener Snipsøy at Schenker kan bidra mye i prosjektet "Sammen bedre på klima". Gjennom sin rolle som miljøkoordinator har han høstet nyttig erfaring i hva som skal til for å øke folkes bevissthet i hverdagen.

Han er ikke i tvil om at Norge er sinker i klimadebatten, det merker han ikke minst gjennom bedriftens internasjonale tilstedeværelse.

– Fortsatt er for mye basert på olje her på berget, mener han.

Miljøkoordinator Reidar Snipsøy hos Schenker på Rolvsøy forsøker å legge til rette for at alle skal tenke kildesortering på jobben.

FAKTA:

- Schenker har mer enn 130 års erfaring med internasjonal transport og spedisjon, og er i dag en av verdens ledende tilbydere av integrerte logistikk-løsninger.
- Schenkerkonsernet i Norge har 31 terminaler og 1440 ansatte. Konsernet er representert med over 2.000 kontorer i over 130 land og har 88.000 ansatte.

40% av utslippene i Østfold kommer fra transportsektoren
Foto: Østfoldbilder.no/Michael Helgesen

Slik fordeler Østfold-utslippene seg

- 40 % kommer fra transportsektoren
- 40 % i oppvarming fra bedrifter, offentlige bygg og privathusholdninger
- 20 % fra landbruk, avfallsdeponier og industri
- Slik var fordelingen av de om lag 1,7 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i klimagassutslipp i Østfold i 2006.
- Dette tallet skal ned 50 %!

Forpliktelser

Norge har forpliktet seg til å redusere klimagassutslippene for perioden 2008-2012. (1 % over 1990-nivå i henhold til Kyoto-protokollen). Videre har man både gjennom Stortingsmelding nr. 34 – Klimameldingen - og det såkalte "Klimaforliket" forpliktet seg til ytterligere reduksjoner både nasjonalt og internasjonalt. Innen 2030 skal Norge bli karbonnøytralt.

Ved fastsettelse av mål for utslippsreduksjoner i Østfold er de nasjonale målene brutt ned til fylkesnivå. Det forutsettes at om lag 50 % av utslipp-

skuttene tas lokalt i Østfold. Resten av utslippskuttene må tas gjennom kjøp av klimavoter i utlandet.

Det innebærer at Østfold skal redusere utslippene med 10 % innen 2012 og 20 % innen 2020 med utgangspunkt i utslippene i 2005.

Mål og strategier

For Østfold er det utarbeidet mål, strategier og tiltak innenfor områdene transport, oppvarming, landbruk og avfall og forbruk. En forutsetning for å kunne nå de oppsatte målene er at det etableres et systematisk arbeid knyttet til samarbeid, finansiering,

oppfølging, registrering og rapportering.

De viktigste enkelttiltakene er en kraftig satsing på kollektivtrafikk, utbygging av fjernvarme og lokale energiløsninger basert på bioenergi og varmepumper, enøk i industrien og i bygg, utnyttelse av biogass og energi fra avfall og gjødsel, økt kildesortering samt en generell holdningsendring knyttet til ressursbruk og forbruksmønstre.

(Kilde: Østfold fylkeskommune)

En bredt sammensatt styringsgruppe

"Sammen bedre på klima" har en bredt sammensatt styringsgruppe, bestående av representanter fra partene lokalt og sentralt, samt bedriftene. Gruppen er satt sammen slik: Partene i Østfold: Regionsdirektør i LO Nils Einar Nesdam og distriktssekretær Ulf Lervik, representanter fra deltagende bedrifter: Leif J. Lundal, hovedtillitsvalgte Glava, og HMS ingeniør Hilde Kristine Løvvig. Fra Hovedorganisasjonenes Fellestiltak

(HF): Sekretæriatsleder NHO Ingrid Steen Malt og sekretæriatsleder i LO Else-Britt Hauge. I tillegg er det to observatører fra faglavdelingene i NHO og LO: Seniorrådgiver i NHO Per Anker-Nilssen og rådgiver i LO Olav Lie.

På bildet ser vi også medlemmene fra prosjektgruppen: Dagfinn Malnes, prosjektleder, Siri Martinsen, prosjektmedarbeider og Andreas Brekke, forsker.

Styringsgruppen har en bred sammensetning, og skal sørge for at arbeidet forløper som planlagt.

Sammen bedre på klima

4 Høyt miljøfokus starter nedenfra

6 Er bra, vil bli bedre

7 Best på kildesortering